

Amiképpen annak előtte és azóta is

Erre vágytál mindig... menjünk... legalább nem visznek katonának
búcsúztunk
anyám sokáig integetett a háromárbócos után a leideni kikötőben
kereskedők, hivatalnokok, idős hölgyek, kíváncsi lányok gyülekeztek a fedél-
zeten. Egy cilinderes, ezüstfejű sétatobotjára támaszkodó férfi a kapitányt kereste
nem kell csatától tartanunk?
az angol flotta már kihajózott a csatornáról a tengerre, a spanyol hajók messze
délen gyülekeznek
Ulrich úr, a színészcsapatunk vezetője összehívta a fiúkat. Tízen voltunk. Teg-
nap óta én lettem a tizedik
ingyen utazhatunk, ha elszórakoztatjuk az utasokat
a Törpe ugrott két szaltót. A Bohóc kifestette az arcát, nyakába vette a Törpét,
énekeltek
ez volt a vágyam, mondtam anyámnak, amikor a búcsúnál átölelt
a tükör előtt is mindig játszottál, a kendőmben
a nyakamba akasztotta a zöld selyemkendőjét
nagyanyádé volt, vigyázz rá
megnézzük a londoni színházakat, mondta Ulrich úr, arrafelé nem ölik egymást
az emberek, talán lesz közönségünk
éjszaka nem tudtam elaludni a hajófenék deszkáján, felmentem a fedélzetre.
Ulrich úr a korlátnak dőlve bámulta a hullámokat
anyád azt mondta, hogy írtál színdarabokat
próbáltam... inkább olvastam
mit?
apám könyveit...
milyeneket?
görög darabokat, angolt is, fordításra vártak apám barátjának a nyomdájában
a holdfényben jól látszott a tekintete, pillanatonként változott, mintha be akar-
ta volna mutatni, milyen, ha valaki játszik
miről olvastál?
régii görög királyról, a sorsa megtanította, hogy kell szembenéznie önmagával
ismerem... nem nekünk való... az ember nem szívesen néz szembe önmagá-
val... a közönség szórakozni akar, a fiúknak vacsorázni kell. Ha partot érünk, sze-
keret, lovat kell vásárolnunk Londonig
a fiúk reggel eljátszottak egy tréfát a fedélzeten. A Törpe szaltókat ugrott, a Bo-
hóc festett arccal énekelt. Én is kaptam szerepet. Réztányérral a kezemben adomá-
nyokat kellett gyűjtenem. Mindenki előtt külön-külön meghajolsz, a férfiak előtt
alázatos tekintet, a hölgyekre rámosolyogsz. Hajlongtam, mosolyogtam. Ulrich úr

szétosztotta a garasokat, nekem is jutott, este partra szálltunk, szekeret, lovat vásároltunk, reggelre a városba értünk. Kaptunk egy pihenőnapot

az utcák szélesebbek voltak, mint Leidenben, a templomtornyok magasabbak, a folyó szürkén kanyargott, a tereken díszőrség vonult. A színházat kerestem, útbaigazítottak, kőfallal körülvett épülethez értem, azt hittem, jó helyen vagyok, felvilágosítottak, hogy a börtön előtt állok, továbbsiettem, a színház kapuja zárva volt, körbejártam, találtam egy nyitott ajtót, a sötét előtérből falépcső vezetett a gyéren világított helyiségbe, átbújtam a köpenyek, palástok, csizmák, zsinigre függesztett álarcok között, vigyázz kölyök, súgták mellettem, az ott a koporsó, majd nem felbuktam benne, izzadságszag csapott meg, félrehúztak egy függőnyt, a félhomályban két széles vállú, rongyokba burkolt fickót láttam, a harmadik, magas, fűrgemozgású, hegyes szakállú rendelkezett

te ide állj... te oda... bérgyilkosok vagytok...

szép kis szerep

minden szerep szép...

nevettek

a Király utasítására meg kell ölnötök a Király testvérét

mit szól hozzá a közönség?

a közönség már hallott hasonlóról

parancsot kaptunk?

parancsot, erre lesz a tömlőc, itt raboskodik a Herceg... előző nap ő adott nektek parancsot gyilkosságra... most őt kell megölnötök

parancs?

a béretekért

szép kis világ

a világ nem olyan, amilyennek a legtöbben hiszik

tapsolt

belépett egy harmadik színész

te vagy a Király testvére a tömlőcben... ezek ketten besettenkednek... meg fognak ölni... ismered őket, tegnap te adtál nekik parancsot a gyilkosságra, azt mondod nekik: emberek, én a miniszter vagyok... ismételd...

emberek, én a miniszter vagyok

kevélyebben mondd, a parancsolójuk vagy

emberek! én a miniszter vagyok!

most jobb volt... még gyakoroljuk... legyél még határozottabb

a kövérebb bérgyilkoshoz fordult, te erre ravaszul azt mondod: a tömlőcben egyforma mindenki...

te meg, fordult a másikhoz, mintha szavalnál, hozzáteszed: minden állandó a földön, aki él, a sírba tér...

ez nagyon szép, mondhatok még valami szépet?

ne nevessetek, majd éjszaka a kurváknál... figyelj... neked a parancs a legszébb, bárkit megölsz jó pénzért... ha én játszánám a Király testvérét, engem is... figyeljétek, itt áll majd egy hordó mérgezett vízzel, abba fojtjátok bele... kezdjük... ne kaszáljátok a kezetekkel a levegőt... ne kiáltozzatok, meghallhatja a tömlőc őrsége... figyeljétek közben egymás tekintetét... mutatja az érzéseiteket... ne hadar-

jatok... a közönségre is figyeljete... ha azt hiszik, hogy tréfát játszotok és nevetnek, ne hagyjátok magatokat kizökkenteni... gyilkosok vagytok...

tapsolt

gyertek be mindannyian, üljete le... figyeljete... királyok sorsát játszuz, uralomra törnek, aki útjukban van, megöletik, lesz, akit ledöfnek, lesz, akit vízbe fojtanak, lesz, akit a hitvesük küld a halálba... a közönség is hallott hasonló esetekről... ti is... több tucat embert küldött a halálba szeretett Királynőnk

azt híresztelik, szölt közbe az egyik gyilkos, hogy a hadvezérét is... a szeretőjét is...

minden gáztett gáztettet szül

tanul ebből a közönség? kérdezte a Királyt játszó

a Mester legyintett

nem tanul... a színház olyan, mint az élet... az élet olyan, mint a színház... dolgozzunk, fiúk... kezdjenek a gyilkosok... először nyájasan hivatkoztok a parancsra, aztán egyre türelmetlenebbek lesztek... ott áll a dézsa, nem lesz benne víz... jó mélyen belenyomjátok a fejét... vigyázzatok, hogy kapjon közben levegőt... egész jó volt... majd gyakoroljuk még

tapsolt

a következő jelenet

félre kellett állnom, hogy utat adjak. Ketten léptek be, egy idősebb, nyurga természetű, meg egy lányos arcú fiatal fiú

te eltettél már jó néhányat az utadból... mindenki tudja, hogy gazember vagy

nem Király vagyok?

Király is vagy, gazember is vagy... érted?

megpróbálok...

most el akarod csábítani annak a feleségét, akit meggyilkoltattál... itt fekszik előttd a koporsóban

a fiúhoz fordult

te játszod a Ladyt, akinek a férjét meggyilkoltatta. A koporsó két oldalán álltok. A koporsóban a halott... a Király ölte meg a férjedet is, az apádat is... érted?... ismételd...

a Király ölte meg a férjedet is, az apádat is... érted?... ismételd...

csak mondd, hogy te ölted meg a férjemet is, az apámat is...

kinek mondom?

a Királynak, a koporsó fölött... gyűlöled... szenvedsz...

igenis... gyűlölöm... szenvedek...

kapsz majd női parókát, női ruhát... ne röhögj...

tapsolt

hozzátok be a koporsót

félre kellett állnom, hogy ne legyen útban

vadállatnak tartanak, mondta a Királynak, a Lady a szemedbe mondja, de retteg közben, hogy őt is megöleted... fiú, figyelj, azt mondd neki: szánj meg, a vadállatban is van szájalom... erre te a koronával a fejedet rávágod: bennem nincs szájalom, tehát nem vagyok vadállat... csináljátok...

nem félek senkitől?
még nem... majd... a hóhérből is lehet áldozat, az áldozatból is lehet hóhér...
folytassuk...

kellene valaki a koporsóba, aki a hullát játssza, mondta a Király, kegyetlenek vagyunk, könyörgünk, a koporsó meg üres... a közönség a karzatról idelát, röhög-ni fognak

a Mester tapsol
küldjete be valakit hullának
karon ragadnak, belöknek
feküdj a koporsóba, mondja, voltál már halott?
a színészek nevetnek
még nem
vállon ver
a legjobb hulla az élő, ha tudja, hogy lehet belőle még hulla... folytassuk
szűk a koporsó, fel kell húzni a lábamat
én öltem meg őt, mutat rám a Király
ne kiáltozz, mondtam már, neked köznapis dolog egy halott
a Király csendesen ismételi, fölém hajol, rám kacsint, visszakacsintok, még egy-szer kacsint, még egyszer kacsintok
a Mester nem láthatja
én öltem meg őt...
most jó volt, mintha valóságos hulla lenne előtted, így csináld az előadáson...
majd csuklyás barátok hozzák a koporsót
nyitott lesz?
nyitott... a férje hullája mellett hódítod meg a Ladyt... az előadásra bekenjük a hulla arcát vörös festékekkel, lássa a közönség a vért
a fiú nevet, szaltót ugrik
nem a bolondot játszod, a Ladyt...
a Király megsimogatja a fiú fenekét, a fiú hozzásimul, átölelik egymást
jó halott voltál, mondja a Mester, gyere máskor is, vacsora a fizetség
odakint négy harang zúg
a téren kezdődik a kivégzés, mondja a Királyt játszó
a Mester legyint
délután folytatjuk... Menjetek! Készüljete!
kimenekülök
alacsonyan szálló felhők. Ködfoszlányok a folyó fölött. A tömeg magával sodor. Elővezetik az elítéltet. A hóhér fekete álarcban. Díszruhás előkelőségek az emel-vénnyel szemben. Peregnek a dobok. A tömeg lelkes ordítása elnyomja a harang-zúgást